UR

WELCOME TO

BULLET BABY'S DIGI WORLD

SOLVED
PRACTICE PAPER- 5

PRACTICE PAPER -5

JR.SANSKRIT

Time: 3 hrs Max. Marks: 100

I. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत । $1 \times 6 = 6$

अ) यौवनं .... चतुष्ठयम् ॥

आ) यथा ....रूपता ॥

II. एक: निबन्धप्रश्न: समाधेय: । $1 \times 6 = 6$

अ) युवराजस्य रघो: शौर्यं विवृणुत ।

आ) ''जनादार:'' इति पाठ्यभागस्य सारांश संग्रहेण लिखत ।

III. एक: निबन्धप्रश्न: समाधेय: । $1 \times 6 = 6$

अ) जरद्गवनामा गृध्र: पक्षिभि: कथं व्यापादित: ? विवृणुत ।

आ) ''जीर्णच्छत्रम्'' इति पाठ्यभागस्य सारांशं सङ्क्षेपेण लिखत ।

IV. चत्वार: प्रश्ना: समाधेया: । $4 \times 2 = 8$

अ) नारदेन सूचित: योग्य: वर: क: ?

आ) अवधेश: कस्यां कक्ष्यायां प्रथमश्रेण्याम् उत्तीर्ण: ?

इ) ग्रामप्रमुखस्य मनसि का उत्पन्ना ?

ई) वणिजो: कुत्र रात्रिं यापितवन्तौ ?

उ) अग्नि: किं रूपम् अवाप्तवान् ?

ऊ) चाणक्य: चन्दनदासं कुत्र स्थापितवान् ?

V. द्वयो: ससन्दर्भं व्याख्यात । $2 \times 3 = 6$

अ) फलमस्याप्यधर्मस्य क्षिप्रमेव प्रपत्स्यसे ।

आ) क्रियाविघाताय कथं प्रवर्तसे ।

इ) गृहिणे तन्वन्ति लक्ष्मी: सदा ।

ई) चराचराणां श्रेयस्कामा: ।

BABY BULLET-Q

VI. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात । 2 × 3 = 6

अ) अस्य दग्धोदरस्याऽर्थे कः कुर्यात् पातकं महत् ?

आ) तां निश्चत्य मां ज्ञापय ।

इ) अस्मान् मा पीडय । त्वं गच्छ अन्यत्र।

ई) इदं गतं दण्डदरिद्रभावम् ।

VII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । 3 × 2 = 6

अ) 'हनुमदुपदेशः' इति पाठ्यांशः कस्मात् सङ्गृहीतः ?

आ) रघुः केन सह युद्धं कृतवान् ?

इ) लोकोत्तराणां चेतांसि कीदृशानि ?

ई) केन विना दैवं न सिद्ध्यति ?

उ) नृपः कथं प्रतस्थे ?

ऊ) स्वकं सर्वं किमर्थं समर्पयाम ?

VIII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । 3 × 2 = 6

अ) कस्य वासो न देयः?

आ) वीरवरः वेतनस्यार्धं केभ्यः दत्तवान् ?

इ) पञ्चतन्त्रं केन विरचितम्?

ई) ब्राह्मणाः कति अब्दानि पठितवन्तः ?

उ) दयारामः नभसि कान् अपश्यत् ?

ऊ) पितुः मरणसमये विजयसिंहः कति वर्षीयः?

IX. एकं पत्रं लिखत। 1 × 5 = 5

अ) पुस्तकप्रेषणविषये पत्रम्

आ) ज्वरार्तस्य विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

X. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकं रूपाणि लिखत। 2 × 6 = 12

अ) हरि आ) लता इ) वन ई) अस्मद्

XI. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत। 2 × 3 = 6

अ) चलति आ) धावेत् इ) भविष्यति ई) अलभत

BABY BULLET-Q

XII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत। 3 × 2 = 6

अ) रामालयः आ) गणेशः इ) महैश्वर्यम्

ई) स्वागतम् उ) गायकः ऊ) वृक्षेऽपि

XIII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त। 3 × 2 = 6

अ)गुरु + ऊहः आ) नव + उदयः इ) गङ्गा + ओघः

ई) मातृ + आज्ञा उ) भानो + ए ऊ) विष्णो + अत्र

XIV. अनुवदत (आन्ध्र / आङ्ग्लभाषायाम्) 5 × 1 = 5

अ) वयं पाठं पठामः।

आ) सीता अन्नम् अखादत्।

इ) त्वं देवालयं गमिष्यसि।

ई) वाग्भूषणं भूषणम् ।

उ) अहिंसा परमो धर्मः।

XV. एकेन पदेन समाधेयः। 5 × 1 = 5

अ) सीताया : मार्गणे व्यग्रः कः ?

आ) दिवौकसाम् अधिपतिः कः ?

इ) सुबद्धमूला : के निपतन्ति?

इ) वृद्धा कीदृशी ?

उ) प्रतिश्रुतेः रचयिता कः ?

XVI. एकेन पदेन समाधेयः। 5 × 1 = 5

अ) कः कोटरान्निःसृत्य बहिः पलायितः?

आ) वीरवरस्य पुत्रः कः ?

इ) अमरशक्तेः कति पुत्राः?

ई) कः मेघान् सर्वत्र नयति?

उ) विजयसिंहस्य पितुः नाम किम् ?

BABY BULLET-Q

PRACTICE PAPER - 5

ANSWERS

I. **एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत ।** $1 \times 6 = 6$

अ) यौवनं .... चतुष्ठयम् ॥

स. **यौवनं धनसंपत्तिः** యౌవనం ధనసంపత్తిః

प्रभुत्वमविवेकिता । ప్రభుత్వమవివేకితా ।

एकैकमप्यनर्थाय ఏకైకమప్యనర్థాయ

किमु यत्र चतुष्ठयम् ॥ కిము యత్ర చతుష్టయమ్॥

భావం: యవ్వనం, డబ్బు, అధికారం, అవివేకం – ఈ నాలిగింటిలో ప్రతి ఒక్కటీ కీడును కలిగించేదే. ఈ నాలుగూ కలిసి ఉంటే ఇంకా చెప్పేదేముంది! మరింత కీడును కలిగిస్తాయి! అని భావం.

Meaning: Youth, wealth, power, and lack of wisdom - each of these is a cause of misfortune.If all four are together, what more is there to say! They cause even greater misfortune!

आ) यथा ....रूपता ॥

स. **यथा चितं तथा वाचः** యథా చిత్తం తథావాచః

यथा वाचः तथा क्रियाः । యథావాచః తథాక్రియాః।

चित्ते वाचि क्रियायां च చిత్తే వాచి క్రియాయాం చ

महतामेकरूपता ॥ మహతామేకరూపతా ॥

భావం: మహానుభావులకి మనస్సులో ఏముంటుందో అదే మాటలలో ఉంటుంది. ఏ మాట చెబుతారో అదే చేస్తారు. వారి మనస్సు, మాట, పనులు ఒకే రకంగా ఉంటాయి.

Meaning: What is in the minds of great people is reflected in their words. Whatever they say, they do. Their mind, speech, and actions are of one kind.

BABY BULLET-Q

II. एक: निबन्धप्रश्न: समाधेय: । $1 \times 6 = 6$

अ) युवराजस्य रघो: शौर्यं विवृणुत ।

स. **<u>పరిచయం:</u>** 'రఘోః శౌర్యం' అనే పాఠ్యభాగం 'రఘువంశ మహాకావ్యం'యొక్క తృతీయ సర్గలోనిది. 'మహాకవి కాళిదాసు' ఈ కావ్యాన్ని రచించాడు. దిలీప మహారాజు తన కుమారుడైన రఘువుని యువరాజుగా పట్టాభిషేకం చేశాడు. దిలీపుడు 99 అశ్వమేధ యాగాల్ని పూర్తి చేసి నూరవ యాగానికి శ్రీకారం చుట్టాడు. ఆ సందర్భంలో ఒక యాగాశ్వాన్ని విడిచిపెట్టగా దానిని ఇంద్రుడు గుట్టుగా అపహరించాడు. యాగ సంరక్షకుడైన రఘువు ఇంద్రుడితో యుద్ధం చేయటం చివరికి ఆ ఇంద్రుడి ద్వారానే ఒక వరాన్ని పొందడం ఈ పాఠ్యభాగ సారాంశం.

<u>శత అశ్వమేధ యాగం:</u> దిలీప మహారాజు యువరాజైన రఘువు సహాయంతో ప్రజల్ని చక్కగా పాలిస్తున్నాడు. ఆ మహారాజు శత అశ్వమేధ యాగం మొదలుపెట్టాడు. దిలీపుడు విడిచిన యాగాశ్వాన్ని ఇంద్రుడు అపహరించాడు. గుర్రం ఉన్నట్టుండి మాయమవడంతో రఘువూ, సైనికులూ ఆశ్చర్యపోయారు

<u>ఇంద్రుని చౌర్యం:</u> రఘువు 'నందినీ ధేనువు' అనుగ్రహంతో జన్మించాడు. అందుకని అతడికి సహాయం చేయడానికి నందిని ధేనువు స్వయంగా అక్కడికి వచ్చింది. ఆ ధేనువు మూత్రంతో కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు రఘువు. అంతే ఎవరికీ కనిపించని వస్తువులు కూడా రఘువుకు కనిపించసాగాయి. అతనికి తూర్పు దిక్కు వైపు వెళ్తున్న యాగాశ్వం కనిపించింది. దాన్ని లాక్కెళ్తున్న వాడికి వేయికళ్ళు ఉన్నాయి. అతడి రథానికి ఆకుపచ్చని గుర్రాలున్నాయి. వాటిని బట్టి అతడిని ఇంద్రుడిగా పోల్చుకున్నాడు.

<u>రఘువు గర్జన:</u> "ఓ దేవేంద్రా! యజ్ఞఫలభోక్తలలో నీవే మొదటివాడివి. అలాంటి నీవే యజ్ఞమనే క్రియకి ఆటంకాన్ని ఎలా కలిగిస్తావు? **क्रिया विधाताय कथं प्रवर्तसे ।** వేదవేత్తవైన నీవు ఇలాంటి పనులు చేయకూడదు, యాగాశ్వాన్ని నాకు అప్పగించు" అప్పుడు ఇంద్రుడు ఇలా అన్నాడు "నీవు చెప్పింది నిజమే! నాకు 'శతక్రతువు' అనే బిరుదు ఉంది. నీ తండ్రి నూరు యాగాలూ పూర్తి చేస్తే నేను నా బిరుదుని, దానితో పాటే కీర్తిని కోల్పోతాను. కాబట్టి గుర్రంమీద ఆశ వదులుకో" అంటూ రఘువు గర్జించాడు.

<u>యుద్ధభేరి:</u> రఘువు చిరునవ్వుతో యుద్ధానికి సిద్ధం కమ్మన్నాడు ఇంద్రుడిని. కుమారస్వామితో సమానం అతడి పరాక్రమం. శరీర ఔన్నత్యంలో శివుడిని తలపిస్తున్నాడు. **वपु: प्रकर्षेण विडम्बितेश्वर:।** రఘువు వేసిన బాణం ఇంద్రుడి వక్షః స్థలానికి తగిలింది. స్వర్గాన్నేలే ఇంద్రుడికి గొప్ప అవమానమది. రఘువు మరో బాణం వేసి ఇంద్రుడి ధ్వజాన్ని విరక్కొట్టాడు. కోపంతో రగిలి పోయాడు ఇంద్రుడు. ఇంద్రుడు వేసిన బాణం రఘువు ఛాతీని చీల్చింది .

<u>రఘువు యొక్క శౌర్యం:</u> రఘువు వేసిన బాణాలు ఆకాశంలోకి, ఇంద్రుడు వేసిన బాణాలు భూమి మీదకి వ్యాపిస్తున్నాయి. సంకుల సమరం సాగుతోంది. చివరిగా ఇంద్రుడు వజ్రాయుధం ప్రయోగించాడు. దాని దెబ్బతిన్న రఘువు మరుక్షణంలోనే తిరిగి లేచాడు. వజ్రాయుధాన్ని కూడా లెక్క చేయని రఘువు శౌర్యాన్ని చూసి ఇంద్రుడు ముచ్చటపడ్డాడు. యాగాశ్వం తప్ప మరో వరాన్ని కోరుకోమన్నాడు. తన తండ్రికి సంపూర్ణమైన యాగ ఫలాన్ని కల్పించుగాక **क्रतोरशेषेण फलेन युज्यताम्** అనే వరాన్ని కోరాడు రఘువు. దూత ద్వారా ఈ విషయాన్ని విన్న దిలీపుడు యువరాజైన రఘువుని ఎంతగానో అభినందించాడు. ఈ విధంగా విజయాన్ని పొందినప్పటికీ, యాగాశ్వం దక్కని కారణంగా రఘువు మిక్కిలి సంతోషాన్ని పొందలేకపోయాడు.

BABY BULLET-Q

स. **Introduction:** The lesson 'Raghoh Shauryam' (Raghu's Valor) is from the third canto of the epic poem 'Raghuvamsha Mahakavyam'. The great poet Kalidasa composed this epic. King Dilipa crowned his son Raghu as prince. Dilipa had completed 99 Ashwamedha Yagas and began the hundredth. In that context, a sacrificial horse was let loose, and Indra secretly abducted it. This lesson's essence is Raghu, the protector of the Yaga, fighting with Indra and finally receiving a boon from Indra himself.

The Hundred Ashwamedha Yaga: King Dilipa was ruling the people well with the help of prince Raghu. That king began the hundredth Ashwamedha Yaga. Indra abducted the sacrificial horse released by Dilipa. Raghu and the soldiers were astonished when the horse disappeared as it was.

Indra's Theft: Raghu was born with the grace of 'Nandini Dhenuvu' (cow). Nandini the mother cow appeared to help him. Raghu wiped his eyes with the cow's urine. Immediately, things invisible to others also became visible to Raghu. He saw the sacrificial horse heading towards the east. The one dragging it had a thousand eyes. His chariot had green horses. From these, Raghu identified him as Indra.

Raghu's Roar: Raghu roared, "Oh Devendra! You are the foremost among those who enjoy the fruits of Yajnas. How can you, then, cause an obstruction to the act of Yajna? **क्रिया विधाताय कथं प्रवर्तसे ।** You, being a knower of the Vedas, should not do such things. Hand over the sacrificial horse to me." Then Indra said, "What you said is true! I have the title 'Shatakratuvu' (one who has performed a hundred sacrifices). If your father completes a hundred Yagas, I will lose my title and along with it, my fame. Therefore, give up hope on the horse."

Declaration of War: Raghu, with a smile, asked Indra to prepare for war. His valor was equal to that of Kumara Swamy. In physical stature, he resembled Shiva. **वपुः प्रकर्षेण विडम्बितेश्वरः।** The arrow shot by Raghu struck Indra's chest. That was a great insult to Indra, who rules Swarga. Raghu shot another arrow and broke Indra's banner. Indra was enraged. The arrow shot by Indra pierced Raghu's chest.

Raghu's Valor: The arrows shot by Raghu spread into the sky, and the arrows shot by Indra spread onto the earth. A fierce battle ensued. Finally, Indra launched the Vajrayudha (thunderbolt). Raghu, though struck by its impact, immediately rose again in the next moment. Indra was pleased to see Raghu's valor, who did not even care about the Vajrayudha. He asked Raghu to ask for another boon instead of the sacrificial horse. Raghu asked for the boon that his father should receive the complete fruit of the Yaga. **क्रतोरशेषेण फलेन युज्यताम्** Dilipa, hearing this through a messenger, greatly appreciated prince Raghu. Even though he achieved victory in this way, Raghu was not completely happy as he did not get the sacrificial horse.

BABY BULLET-Q

आ) ''जनादारः'' इति पाठ्यभागस्य सारांश संग्रहेण लिखत ।

स. **<u>పరిచయం:</u>** 'జనాదరః' అనే పాఠ్యభాగం 'కథాపంచకం' అనే కావ్యం నుండి స్వీకరించబడింది. ఈ పాఠ్యభాగ రచయిత శ్రీ పమిడిపాటి పట్టాభిరామారావు గారు. ప్రాచీన కాలంలో ప్రజల స్థితిగతుల్ని మహారాజులు స్వయంగా తెలుసుకునేవారు. అందుకోసం మారు వేషాలతో సంచరించేవారు. ఆ విధంగా ప్రజల కష్టసుఖాల్ని తెలుసుకునేందుకు ఒక రాజు గారు తన మంత్రితో కలిసి గ్రామం వైపుకి దారి తీశాడు. గ్రామీణ జీవితంలోని ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని, శ్రమైక జీవన సౌందర్యాన్ని, గ్రామీణుల స్వచ్ఛమైన హృదయాన్ని కళ్ళకు కట్టినట్టు వర్ణించడమే ఈ పాఠ్యభాగ సారాంశం.

<u>పల్లె వెలుగు:</u> మారు వేషంలో గ్రామానికి చేరుకున్న రాజు, మంత్రి రాత్రికి సత్రంలో బస చేశారు. తూరుపు తెల్లవారుతోంది. సముద్రంలోంచి సూర్యుడు బయటికి వస్తున్నట్లున్నాడు. సూర్య కాంతికి కెరటాలు ఎర్రబడుతున్నాయి. పద్మాలు వికసించడంతో తుమ్మెదలు ఝుమ్మని ఎగురుతున్నాయి. పక్షులు గూళ్ల వదిలి ఆహార వేటలో పడ్డాయి. రాజు, మంత్రి సంధ్యా వందనాది విధులను పూర్తి చేసుకుని గ్రామీణుల జీవన విధానాన్ని పరిశీలించడానికి బయలుదేరారు.

<u>గ్రామీణుల శ్రమైక జీవనం:</u> అన్నిటికన్నా ఉత్సాహశక్తి గొప్పది. **స్వకార్య సాధనలో శ్రమయే ఉపాయమౌతుంది. साध्ये स्वकार्ये श्रम एव युक्तिः।** చద్దన్నాల మూట గట్టుకుని గ్రామీణులు పనులకు బయల్దేరారు. రైతులు నాగళ్ళు (హలాలు) పట్టి పొలాల దారి పట్టారు. యువతులు ఇంటి ముందర నీళ్ళు జల్లి, అందంగా రంగవల్లులను తీర్చిదిద్దుతున్నారు. ముగ్గుల్లో గొబ్బిళ్లను పెట్టి అలంకరిస్తున్నారు. వాటి చుట్టు తిరుగుతూ చప్పట్లు కొడుతూ, ఆనందంగా పాటలు పాడుతున్నారు. మగపిల్లలు గోలీలాట మొదలెట్టారు. యువకులు బంతులాడుతూ గంతులేస్తున్నారు. గోపాలకులు ఆవుల్ని, దూడల్ని పచ్చిక మేత కోసం అడవుల్లోకి తోలుకెళ్తున్నారు.

<u>మహిళా గ్రామీణం:</u> ఒక స్త్రీ ఆవు పాలను పితుకుతోంది. ఆమె గాజుల గలగలలు మనోహరంగా ఉన్నాయి. మరొక స్త్రీ కవ్వంతో వయ్యారంగా మజ్జిగ చిలుకుతోంది. ఆమె చేసే కృష్ణ సంకీర్తనం ఎంతో మధురంగా ఉంది. ఒక గృహిణి పొలం నుంచి వచ్చిన భర్తకు మురిపెంగా పాలగ్లాసు అందిస్తోంది. పళ్ళూడిన బామ్మ ముక్తి కలిగించే రామాయణాన్ని పారాయణం చేస్తోంది. తన మనుమరాలిని పిలిచి రామ గానాన్ని నేర్పుతోంది. రామాలయం దగ్గర ఉన్న చెట్టు నీడలో గ్రామస్థులు చేరి ఛలోక్తులు విసురుతున్నారు.

<u>సుశర్మ అతిథ్యం:</u> గ్రామస్థుడైన సుశర్మ మారు వేషంలో ఉన్న రాజు, మంత్రులను గుర్తుపట్టి వారిని ఇంటికి ఆహ్వానించాడు. **అతిథి దైవస్వరూపుడు కదా! देवस्वरूपो ह्यतिथिर्महात्मन् ।** అనుకుంటూ వారికి షడ్రసోపేతమైన భోజనం పెట్టాడు. అతిథి మర్యాదలు చేశాడు. సత్యం, దయ, నిస్స్వార్థ సేవ, వినయం, విధేయత, దానగుణం, విద్వాంసుల పట్ల గౌరవం, తల్లిదండ్రులను సేవించటం వంటి సద్గుణాలు కలిగిన **గృహస్థులు ఎల్లప్పుడూ లక్ష్మిని పొందుతారు. गृहिणे तन्वन्ति लक्ष्मीः सदा ।**

పై సద్గుణాలన్నీ పుణికిపుచ్చుకున్న సుశర్మను మనసారా అభినందించి రాజు, మంత్రి తిరుగుబాట పట్టారు.

BABY BULLET-Q

स. **Introduction:** The lesson 'Janadarah' is taken from the poem 'Kathapanchakam'. The author of this lesson is Sri Pamidipati Pattabhiramarao Garu. In ancient times, Maharajas used to personally understand the conditions of their people. For this purpose, they would travel in disguise. In this way, a king, accompanied by his minister, headed towards a village to understand the joys and sorrows of the people. The essence of this lesson is to vividly describe the natural beauty of village life, the beauty of a life of hard work, and the pure hearts of the villagers.

Village Dawn: The king and minister, in disguise, reached the village and stayed overnight in a choultry. The east was dawning, and the sun seemed to be emerging from the sea. The waves were turning red in the sunlight. As lotuses bloomed, bumblebees buzzed and flew. Birds left their nests and began hunting for food. The king and minister completed their morning rituals like Sandhyavandanam and set out to observe the lifestyle of the villagers.

Villagers' Life of Labor: Enthusiasm is greater than anything else. Labor becomes the means to achieve one's goals. **साध्ये स्वकार्ये श्रम एव युक्तिः।** Villagers set out for work, carrying bundles of curd rice. Farmers took their plows and headed towards the fields. Young women sprinkled water in front of their homes and beautifully arranged Rangavallis (traditional designs). They adorned the designs with 'Gobbillu' (small cow dung heaps). They danced around them, clapped their hands, and happily sang songs. Boys started playing marbles. Young men leaped while playing with balls. Cowherds drove cows and calves into the forests for grazing.

Rural Women: A woman was milking a cow. The jingling of her bangles was enchanting. Another woman was gracefully churning buttermilk with a churner. Her Krishna Sankirtanam (devotional singing) was very melodious. A housewife lovingly offered a glass of milk to her husband who returned from the field. An old woman, with missing teeth, was reciting the Ramayana, which grants liberation. She called her granddaughter and taught her the song of Rama. Villagers gathered under the shade of a tree near the Rama temple and exchanged jokes.

Susharma's Hospitality: Susharma, a villager, recognized the king and minister in disguise and invited them to his home. Thinking, "Isn't a guest divine?" **देवस्वरूपो ह्यतिथिर्महात्मन् ।** he served them a meal with six tastes. He offered them hospitality. Householders with virtues such as truth, kindness, selfless service, humility, obedience, generosity, respect for scholars, and serving parents always attain Lakshmi. **गृहिणे तन्वन्ति लक्ष्मीः सदा ।**

The king and minister sincerely appreciated Susharma, who possessed all these virtues, and began their return journey.

BABY BULLET-Q

III. एक: निबन्धप्रश्न: समाधेय: । 1 × 6 = 6

अ) जरद्गवनामा गृध्र: पक्षिभि: कथं व्यापादित: ? विवृणुत ।

स. **<u>పరిచయం:</u>** 'అజ్ఞాతస్య వాసో న దేయః' అనే పాఠ్యభాగం హితోపదేశంలోని 'మిత్రలాభం' నుంచి స్వీకరించబడింది. దీనిని రచించిన కవి 'నారాయణ పండితుడు'. కులము, శీలములు తెలియని వారికి ఆశ్రయం ఇవ్వకూడదని అలా చేసి ప్రాణాలు పోగొట్టుకున్న 'జరద్గవం' అనే గ్రద్ద కథే ఈ పాఠ్యభాగ సారాంశం.

<u>పక్షి పిల్లల కాపరిగా గ్రద్ద:</u> భాగీరథీ నదీ తీరంలో ఉన్న ఒక పర్వతం మీద ఒక పెద్ద రావి చెట్టు ఉంది. దాని తొర్రలో జరద్గవం అనే ముసలి గ్రద్ద నివసిస్తోంది. దాని గోళ్ళు ఊడిపోయాయి. కళ్ళు సరిగా కనిపించడంలేదు. ఆ చెట్టు మీదుండే మిగిలిన పక్షులు దయతో దానికి ఆహారం అందించి సహాయం చేస్తున్నాయి. జరద్గవం ఆ ఆహారాన్ని తింటూ, పక్షుల పిల్లలకు కాపలాగా ఉంటోంది.

<u>పిల్లిరాక:</u> ఒక రోజు ఒక పిల్లి ఆ పక్షి పిల్లల్ని తినడానికి అక్కడికి వచ్చింది. దానిని చూసిన పక్షి పిల్లలు భయంతో కీచుకీచుమని అరవసాగాయి. ఆ కోలాహలానికి గ్రద్ద ఎవరక్కడ? అని గద్దించింది. భయంతో పిల్లి చచ్చానురా బాబో! అనుకుంది. నెమ్మదిగా గొంతు పిగుల్చుకుని నేనొక పిల్లిని అని జవాబిచ్చింది. ఇక్కడ నుండి వెళ్ళిపో లేకపోతే నా చేతిలో చస్తావ్ అంటూ హెచ్చరించింది గ్రద్ద. ఎవరు నువ్వు? ఇక్కడికి ఎందుకు వచ్చావ్ అంటూ ప్రశ్నించింది.

<u>పిల్లి పన్నాగం:</u> అప్పుడు ఆ పిల్లి ఇలా బదులిచ్చింది. "నా పేరు దీర్ఘకర్ణుడు. గంగాతీరం నా నివాసం. రోజూ చాంద్రాయణ వ్రతం చేస్తున్నాను. మాంసాహారాన్ని విడిచిపెట్టాను. విద్యావంతులైన మీ వద్ద ధర్మాన్ని గురించి నేర్చుకోవాలని వచ్చాను. మీ లాంటి పెద్దలు నాలాంటి అతిథిని చంపాలనుకోవడం తగదు.

<u>ధర్మపన్నాలు:</u> "గృహస్థ ధర్మం అంటే **ఇంటికి వచ్చిన శత్రువుకి కూడా ఆతిథ్యం చేయతగినది अरावप्युचितं कार्यम् आतिथ्यं गृहमागते ।** చెట్టు తనను నరుకుతున్న వాడికి కూడా నీడ ఇవ్వటం మానదు. మహానుభావులు అందరి పట్ల సమాన దృష్టి కలిగి ఉంటారు. లోకానికంతటికీ వెన్నెలని ఇచ్చే చంద్రుడు చండాలుడి ఇంటి మీద కూడా వెన్నెలను ప్రకాశింపచేస్తాడు. అతిథి నిరాశతో వెనుతిరగకూడదు. నిరాశ పడిన అతిథి తన పాపాన్ని గృహస్థుకి ఇచ్చి పుణ్యాన్ని తాను తీసుకొని వెళ్తాడు" అంటూ ధర్మపన్నాలు వల్లించింది పిల్లి.

<u>పిల్లి మాయమాటలు:</u> ఇవన్నీ విన్న జరద్గవం కాస్త మెత్తబడి ఇలా అన్నది. "పిల్లికి మాంసమంటే రుచి. పక్షి పిల్లలు నా రక్షణలో ఉన్నాయి. అందుకే అలా మాట్లాడాను" అంది. అప్పుడు పిల్లి ఇలా నమ్మబలికింది. ధర్మశాస్త్రాలను విని ఎంతో కష్టమైన చాంద్రాయణ వ్రతాన్ని ఆచరిస్తున్నాను. ధర్మశాస్త్రాలన్నీ **అహింసయే గొప్ప ధర్మం अहिंसा परमो धर्मः** అని ముక్త కంఠంతో చెబుతున్నాయి. ఎవరినీ హింసించని వాళ్ళు, అందరినీ సహించేవాళ్ళు, అందరికీ ఆశ్రయభూతులైనవాళ్ళు స్వర్గాన్ని చేరతారు. మరణంలో కూడా మనతో కలసి వచ్చేది స్నేహధర్మం ఒక్కటే . అడవిలో దొరికే కంద మూలాలతో ఈ కడుపుని నింపుకోవచ్చు. **ఆకలితో మండే ఈ పొట్ట కోసం ఇంత పాపం ఎవరు చేయగలరు? अस्य दग्धोदरस्याऽर्थे क: कुर्यात् पातकं महत्**

<u>ప్రాణాలు కోల్పోయిన గ్రద్ద:</u> అలా గ్రద్దను నమ్మించిన పిల్లి చెట్టు తొర్రలో చేరింది. నెమ్మదిగా పక్షి పిల్లలను చంపి ఆరగించడం మొదలు పెట్టింది. పిల్లలను కోల్పోయిన పక్షులు విలపిస్తూ వెతకటం ప్రారంభించాయి. ఈ విషయం గ్రహించిన పిల్లి అక్కడ నుంచి పారిపోయింది. చెట్టు తొర్రలో పిల్లల ఎముకలను చూసాయి పక్షులు. ఈ ముసలి గ్రద్దే పిల్లలను తినేసిందని భావించి పక్షులన్నీ కలిసి దాన్ని పొడిచి చంపాయి. అందుకే అపరిచితులకు ఆశ్రయం ఇవ్వకూడదు.

BABY BULLET-Q

स. **Introduction:** The lesson 'Agnathasya vaso na deyaha ' is taken from 'Mitralbham' in the Hitopadesha. Its author is 'Narayana Panditu'. The essence of this lesson is the story of an old vulture named 'Jaradgava' who lost its life by giving shelter to those whose caste and character were unknown.

The Vulture as Guardian of Bird Chicks: On a mountain near the Bhagirathi River, there was a large banyan tree. In its hollow lived an old vulture named Jaradgava. Its claws had fallen off, and its eyes could not see properly. The other birds on that tree helped it by providing food out of kindness. Jaradgava ate that food and guarded the birds' chicks.

Arrival of the Cat: One day, a cat came there to eat the bird chicks. Seeing it, the bird chicks started chirping with fear. Shocked by the disturbance the vulture screamed, "Who's there?" The cat, frightened, thought, "Oh no, I'm dead!" Slowly, it said, "I am a cat. I have come here to learn about Dharma. It is not right for elders like you to try to kill a guest like me."

Moral Lessons: The cat recited moral lessons: "According to the Dharma of a householder, even an enemy who comes to one's home should be offered hospitality.**अरावप्युचितं कार्यम् आतिथ्यं गृहमागते ।** A tree does not stop giving shade even to the one who cuts it. Great souls have an equal view towards everyone. The moon, which provides moonlight to the entire world, illuminates even the house of a Chandala (outcaste). A guest should not return disappointed. A disappointed guest gives his sin to the householder and takes away the householder's virtue."

The Cat's Deceptive Words: Hearing all this, Jaradgava softened a bit and said, "A cat has a taste for meat. The bird chicks are under my protection. That's why I spoke that way." Then the cat deceptively convinced it, "I have listened to the scriptures of Dharma and am observing the very difficult Chandrayana vow. All the scriptures of Dharma unanimously declare that non-violence is the greatest Dharma. **अहिंसा परमो धर्मः**Those who do not harm anyone, who tolerate everyone, and who are a refuge for everyone, reach heaven. Even in death, only the Dharma of friendship accompanies us in the forest. One can fill this stomach with tubers found in the forest. Who would commit such a sin for this burning hunger?"**अस्य दग्धोदरस्याऽर्थे कः कुर्थात् पातकं महत्**

The Vulture Loses its Life: Having thus convinced the vulture, the cat entered the tree hollow. It slowly began to kill and ate the bird chicks. The birds, having lost their chicks, began to cry and search. Realizing this, the cat ran away from there. The birds saw the bones of their chicks in the tree hollow. Believing that this old vulture had eaten their chicks, all the birds together pecked and killed it. This is why one should not give shelter to strangers.

BABY BULLET-Q

आ) ''जीर्णच्छत्रम्'' इति पाठ्यभागस्य सारांशं सङ्क्षेपेण लिखत ।

स. **పరిచయం:** 'జీర్ణచ్ఛత్రం' అనే పాఠ్యభాగం 'శ్రీరామచంద్ర లఘుకావ్య సంగ్రహం' నుండి స్వీకరించబడింది. దీని రచయిత 'శ్రీ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు'. విజయసింహుడు అనే వ్యక్తి తనకు జ్ఞాపికగా మిగిలిన ఒక చిరిగిన గొడుగును బాగు చేయించే ప్రయత్నంలో ఎదురైన వివిధ ఘటనల సారాంశమే ఈ పాఠ్యభాగం.

చిల్లుల గొడుగు: ఒకనాడు విజయసింహుడు "నా గొడుగుకి వెయ్యి చిల్లులున్నాయి. దీని కమ్మెలు శిథిలమైపోయినాయి. **ఈ గొడుగు కర్ర పాడైపోయింది इदं गतं दण्ड दरिद्रभावम्** ఇది మూసి ఉంటేనే అందంగా ఉంటుంది" అని అనుకుంటున్నాడు. ఈ గొడుగు విజయసింహుడి తల్లిదండ్రుల ప్రేమకి గుర్తు. అందుకే ఆ గొడుగుని వారానికి ఒకసారి తీసి సరిచేస్తుంటాడు.

సాహసమే ఊపిరి: విజయసింహుడి తండ్రి పేరు ధనసింహుడు. అతడు మిక్కిలి సాహసవంతుడు, భయమన్నదే తెలియనివాడు. ఈ సాహస ప్రయత్నమే అతడి మరణానికి కారణమైంది. తండ్రి మరణించే నాటికి విజయ సింహుడి వయస్సు కేవలం 5 సంవత్సరాలే. తన భర్త మరణానికి కారణం అతడి సాహసమే అని నమ్మడంతో విజయ సింహుడిని అతని తల్లి పిరికివాడిగా తయారు చేసింది. అతడికి లోకజ్ఞానం శూన్యం. అకారణభయంతో బెంబేలెత్తిపోయేవాడు.ఎవరితోనూ కలిసేవాడు కాదు. పిల్లనిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యడానికి ఎవ్వరూ ముందుకు రావడం లేదు.

గొడుగు మరమ్మత్తు: ఒకనాడు విజయసింహుడు **చిరిగిన ఈ గొడుగుతో ఉపయోగం ఏమిటి? किमनेनजीर्णच्छत्रेण प्रयोजनम्** దీనిని బయట పారవేయాలి అనుకున్నాడు. అప్పుడు తల్లి అతడిని సముదాయించి గొడుగును మరమ్మత్తు చేయించుకు రమ్మని చెప్పింది. గొడుగు మరమ్మత్తుకు ఒక రూపాయి, ఇతర ప్రయాణ ఖర్చులు ఇచ్చి పట్టణానికి పంపించింది. కానీ పట్టణంలో ఎవ్వరూ ఒక రూపాయికి ఆ గొడుగును బాగు చేయలేమన్నారు. చేసేదిలేక ఆ గొడుగుని ఎవరికీ కనిపించకుండా ఒక గోనె సంచిలో పెట్టుకుని రైలెక్కాడు.

రైలులో దొంగలు: ఒక ధనిక వృద్ధుడు తన కుమార్తెతో కలసి ఆ రైలు పెట్టెలోకి ఎక్కి కూర్చున్నాడు. ఆ కుమార్తె ఒంటి నిండా బంగారంతో మెరిసిపోతోంది. ఇంతలో కొందరు దొంగలు అక్కడికి చేరారు. తండ్రీ కూతుళ్ళని భయపెట్టారు. ఈ హడావుడికి విజయసింహుడు ఉలిక్కిపడి లేచాడు. భయంతో తన గొడుగును పట్టుకుని పరిగెత్తాడు. అతడి చేతిలో ఉన్న దాన్ని తుపాకిగా భావించిన దొంగలు పరుగులు పెట్టారు.అంతలో గొడుగు కర్రకి రైలు గొలుసు తగులుకుంది. అంతే! రైలు బండి ఆగిపోయింది. అధికారులు, రక్షక భటులు పరుగు పరుగున వచ్చారు. పారిపోతున్న దొంగల్ని పట్టుకున్నారు. గొలుసు లాగింది ఎవరని ప్రశ్నించారు. ఈ మహానుభావుడే గొలుసులాగి మా ప్రాణాల్ని రక్షించాడని ఆ వృద్ధుడు చెప్పాడు. విజయ సింహుడు గొలుసు **నా చేత లాగబడలేదు न मया आकृष्टा** అని చెబుదామనుకున్నాడు కానీ మౌనంగా ఉండిపోయాడు.

ధైర్యమే లక్ష్మి: తన జీవితంలో మొదటిసారిగా ఒక ప్రశంసను పొందిన విజయసింహుడు చాలా ఆనందించాడు. స్వార్థం లేకుండా పరోపకారం చేసేవాడే లోకాదరణకి పాత్రుడు అవుతాడు అని గ్రహించాడు. క్రమంగా పిరికితనాన్ని వదిలించుకుని ధైర్యాన్ని పెంచుకున్నాడు. రెండు నెలలు గడవక ముందే ఆ ధనవంతుడు విజయసింహుడిని వెతుక్కుంటూ వచ్చి తనకు గల కర్మాగార నిర్వహణని అతడికి అప్పగించాడు. దాంతో పాటే తన కుమార్తెను కూడా ఇచ్చి వివాహం చేశాడు.

BABY BULLET-Q

स. **Introduction:** The lesson 'Jeernachhatram' (The Worn-Out Umbrella) is taken from 'Sriramachandra Laghukavya Sangraham'. Its author is 'Sri Pullela Sriramachandrudu'. This lesson summarizes various incidents faced by Vijayasimhudu as he tried to repair a torn umbrella, which remained as a memento for him.

The torned Umbrella: One day, Vijayasimhudu was thinking, "My umbrella has a thousand holes. Its spokes are ruined. The umbrella stick is damaged. **इदं गतं दण्ड दरिद्रभावम्** It looks good only when closed". This umbrella was a symbol of his parents' love. That's why he would take out and set the umbrella once a week.

Courage is Life: Vijayasimhudu's father's name was Dhanasimhudu. He was very courageous and fearless. This act of courage was the cause of his death. Vijayasimhudu was only 5 years old when his father died. Believing that her husband's courage caused his death, Vijayasimhudu's mother made him a timid person. He had no worldly knowledge. He would tremble with irrational fear. He wouldn't mix with anyone. No one came forward to offer their daughter for marriage to him.

Umbrella Repair: One day, Vijayasimhudu thought, "What's the use of this torn umbrella? **किमनेनजीर्णच्छत्रेण प्रयोजनम्** I should throw it out". Then his mother consoled him and told him to get the umbrella repaired. She gave him one rupee for the umbrella repair and other travel expenses and sent him to the town. However, no one in the town could repair the umbrella for one rupee. Having no choice, he put the umbrella in a gunny sack, out of sight, and boarded a train.

Thieves on the Train: A wealthy old man, along with his daughter, entered that train compartment and sat down. The daughter was adorned with shining gold. Meanwhile, some thieves arrived there. They frightened the father and daughter. Frightened by the noise,Vijayasimhudu woke up, grabbed his umbrella and ran. The thieves, mistaking what he held in his hand for a gun, ran away. Just then, the umbrella stick got caught in the train's chain. That was it! The train stopped suddenly. Officials and police personnel rushed over. They caught the fleeing thieves. They asked who pulled the chain. The old man said, "This great man pulled the chain and saved our lives". Vijayasimhudu wanted to say that the chain was not pulled by his hand, **न मया आकृष्टा** but he remained silent.

Courage is Lakshmi: Vijayasimhudu was very happy, receiving praise for the first time in his life. He realized that only one who acts generously without selfishness becomes worthy of public admiration. Gradually, he shed his timidity and gained courage. Less than two months later, the rich man sought out Vijayasimhudu and entrusted him with the management of his factory. Along with that, he also offered him his daughter to marry.

BABY BULLET-Q

IV. **चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः ।** $4 \times 2 = 8$

अ) नारदेन सूचितः योग्यः वरः कः?

स. नारदेन सूचितः योग्यः वरः कर्दमः।

आ) अवधेशः कस्यां कक्ष्यायां प्रथमश्रेण्याम् उत्तीर्णः?

स. अवधेशः दशमी कक्ष्यायां प्रथमश्रेण्याम् उत्तीर्णः।

इ) ग्रामप्रमुखस्य मनसि का उत्पन्ना?

स. ग्रामप्रमुखस्य मनसि पापबुद्धिः उत्पन्ना।

ई) वणिजोः कुत्र रात्रिं यापितवन्तौ?

स. वणिजौ गोशालायां रात्रिं यापितवन्तौ।

उ) अग्निः किं रूपम् अवाप्तवान्?

स. अग्निः कपोत रूपम् अवाप्तवान्।

ऊ) चाणक्यः चन्दनदासं कुत्र स्थापितवान्?

स. चाणक्यः चन्दनदासं कारागृहे स्थापितवान्।

BABY BULLET-Q

V. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात । 2 × 3 = 6

अ) फलमस्याप्यधर्मस्य क्षिप्रमेव प्रपत्स्यसे ।

स. कविपरिचयः - इदं वाक्यं ‘हनुमदुपदेशः’ इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः।

कविः - वाल्मीकिः ।

ग्रन्थः - रामायणे सुन्दरकाण्डः ।

सन्दर्भः - रावणं प्रति हनुमान् एवम् अवदत् ।

भावः - रावणं प्रति हनुमान् फलमस्याप्यधर्मस्य क्षिप्रमेव प्रपत्स्यसे इति अवदत्।

आ) क्रियाविघाताय कथं प्रवर्तसे ।

स. कविपरिचयः -इदं वाक्यं ‘रघोः शौर्यम्’ इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः -कालिदासः

काव्यम्ः - रघुवंश महाकाव्यम्

सन्दर्भः - रघुः इन्द्रं प्रति एवम् अवदत् ।

भावः - रघुः इन्द्रं प्रति क्रियाविघाताय कथं प्रवर्तसे इति अवदत्।

इ) गृहिणे तन्वन्ति लक्ष्मीः सदा ।

स. कविपरिचयः - इदं वाक्यं ‘जनादरः‘ इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः - श्री पट्टाभिरामारावः।

काव्यम्ः - कथापञ्चकम् ।

सन्दर्भः - सुशर्मणः प्रशंसन् राजा एवम् अवदत्।

भावः - सुशर्मणः प्रशंसन् राजा गृहिणे तन्वन्ति लक्ष्मीः सदा इति अवदत्।

ई) चराचराणां श्रेयस्कामाः ।

स. कविपरिचयः- इदं वाक्यं 'प्रतिश्रुतिः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः।

कविः डा. दीवि नरसिंह दीक्षितः।

काव्यम्ः वसन्ततिलका ।

सन्दर्भः कविः एवम् अवदत्।

भावः- चराचराणां श्रेयस्कामाः इति कविः एवम् अवदत्।

BABY BULLET-Q

VI. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात । $2 \times 3 = 6$

अ) अस्य दग्धोदरस्याऽर्थे कः कुर्यात् पातकं महत् ?

स. **कविपरिचयः** - इदं वाक्यं 'अज्ञातस्य वासो न देयः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः - नारायणपण्डितः ।

ग्रन्थः - हितोपदेशे मित्रलाभः।

सन्दर्भः - दीर्घकर्णः जरद्गवं प्रति एवम् अवदत् ।

भावः - दीर्घकर्णः जरद्गवं प्रति अस्य दग्धोदरस्याऽर्थे कः कुर्यात् पातकं महत् इति एवम् अवदत्।

आ) तां निश्चत्य मां ज्ञापय ।

स. **कविपरिचयः** - इदं वाक्यं 'शूद्रक-वीरवरकथा' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः - जम्भालदत्तः।

ग्रन्थः - वेतालपञ्चविशतिः ।

सन्दर्भः - राजा वीरवरं प्रति एवम् अवदत् ।

भावः - राजा वीरवरेण तां निश्चत्य मां ज्ञापय । इति एवम् अवदत्।

इ) अस्मान् मा पीडय । त्वं गच्छ अन्यत्र।

स. **कविपरिचयः** - इदं वाक्यं 'दयावान् राक्षसः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः - आचार्य हर्षदेवमाधवः।

ग्रन्थः - बुभुक्षितः काकः ।

सन्दर्भः - सर्वे विहगाः राक्षसं प्रति एवम् अवदन्।

भावः - सर्वे विहगाः राक्षसं प्रति अस्मान् मा पीडय। त्वं गच्छ अन्यत्र प्रति एवम् अवदन्।

ई) इदं गतं दण्डदरिद्रभावम् ।

स. **कविपरिचयः** - इदं वाक्यं 'जीर्णच्छत्रम् ' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः - श्री पुल्लेल श्रीरामचन्द्रः ।

ग्रन्थः - श्रीरामचन्द्र लघुकाव्यसङ्ग्रहः ।

सन्दर्भः - विजयसिंहः जीर्णच्छत्रं पश्यन् एवम् अवदत्।

भावः - विजयसिंहः जीर्णच्छत्रं पश्यन् इदं गतं दण्डदरिद्रभावम् इति एवम् अवदत्।

BABY BULLET-Q

VII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । $3 \times 2 = 6$

अ) 'हनुमदुपदेशः' इति पाठ्यांशः कस्मात् सङ्गृहीतः ?

स. हनुमदुपदेशः इति पाठ्यांशः <u>रामायणे</u> सङ्गृहीत :।

आ) रघुः केन सह युद्धं कृतवान् ?

स. रघुः <u>इन्द्रेण</u> सह युद्धं कृतवान् ।

इ) लोकोत्तराणां चेतांसि कीदृशानि ?

स. लोकोत्तराणां चेतांसि <u>वज्रादपि कठोराणि, कुसुमादपि मृदूनि</u> ।

ई) केन विना दैवं न सिद्ध्यति ?

स. <u>पुरुषकारेण</u> विना दैवं न सिद्ध्यति ।

उ) नृपः कथं प्रतस्थे ?

स. नृपः नव वेषधारी प्रतस्थे ।

ऊ) स्वकं सर्वं किमर्थं समर्पयाम ?

स. स्वकं सर्वं लोकहिताय समर्पयाम ।

BABY BULLET-Q

VIII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । 3 × 2 = 6

अ) कस्य वासो न देयः ?

स. अज्ञातस्य वासो न देयः ।

आ) वीरवरः वेतनस्यार्धं केभ्यः दत्तवान् ?

स. वीरवरः वेतनस्यार्धं ब्राह्मणेभ्यः दत्तवान्।

इ) पञ्चतन्त्रं केन विरचितम्?

स. पञ्चतन्त्रं विष्णुशर्मणा विरचितम् ।

ई) ब्राह्मणाः कति अब्दानि पठितवन्तः ?

स. ब्राह्मणाः द्वादश अब्दानि पठितवन्तः ।

उ) दयारामः नभसि कान् अपश्यत् ?

स. दयारामः नभसि श्यामान् मेघान् अपश्यत् ।

ऊ) पितुः मरणसमये विजयसिंहः कति वर्षीयः?

स. पितुः मरणसमये विजयसिंहः पञ्च वर्षीयः।

BABY BULLET-Q

IX. एकं पत्रं लिखत। 1 × 5 = 5

अ) पुस्तकप्रेषणविषये पत्रम्

पुस्तकप्रेषणविषये पत्रम्

कडप,
दिनाङ्क :२०-०८-२०२५.

मान्यसञ्चालकाः,
सरस्वतीविद्याप्रकाशन्,
विजयवाटिकॉ।

मान्याः!

भवद्भिः प्रकाशितेषु अधोनिर्दिष्टानि पुस्तकानि मया यथानिर्दिष्टम् अपेक्ष्यन्ते।

क्रमसंख्या	पुस्तकनाम	कविः	प्रतयः
१.	कुमारसम्भवम्	कालिदासः	५
२.	श्रीमद्रामायणम्	वाल्मीकिः	४
३.	पञ्चतन्त्रम्	विष्णुशर्मा	६
४	भर्तृहरिसुभाषितानि	भर्तृहरिः	३

कृपया एतानि पुस्तकानि वि.पि.पि द्वारा अधोसूचितं सङ्केतं प्रति प्रेषयन्तु।

सधन्यवादम्।

भवदीयः/भवदीया,
नाम...............
गृहसंख्या २-११-२०
गान्धीरोड् , कडप ।

BABY BULLET-Q

आ) ज्वरार्तस्य विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

ज्वरार्तस्य विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

तेनालि,

दिनाङ्कः :१०-१२-२०२५.

सविधे -

प्रधानाध्यापकाः / प्रांशुपालः

प्रभुत्व (जूनियर्) उच्चमाध्यमिक कलाशाला,

तेनालि।

मान्याः!

विषयः - विरामस्य कृते अभ्यर्थनम्।

अहम् अस्मिन् कलाशालायां प्रथमसंवत्सरं पठामि। मम स्वास्थ्यं सम्यक् नास्ति। अहं ज्वरेण पीडितो भवामि। अतः विश्रान्तिं स्वीकर्तुं मह्यं दिनत्रयं १०-१२-२०२५ तः १२-१२-२०२५ पर्यन्तं विरामं यच्छन्तु इति सादरप्रणामपूर्वकं विज्ञापयामि । मम अनुपस्थितिसमये पाठ्यमानान् पाठान् मित्रसकाशात् ज्ञात्वा अहं पठिष्यामि ।

सधन्यवादम्।

भवतां विधेयः छात्रः / छात्रा

नाम..............

अनुक्रमसंख्या.......

प्रभुत्व (जूनियर्)उच्चमाध्यमिककलाशाला,

तेनालि।

BABY BULLET-Q

X. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकं रूपाणि लिखत। 2 × 6 = 12

अ) हरि   आ) लता   इ) वन   ई) अस्मद्

स. इकारान्तः पुंलिङ्गः 'हरि' शब्दः (విష్ణువు –Vishnu)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमाविभक्तिः	हरिः	हरी	हरयः
सं.प्रथमाविभक्तिः	हे हरे	हे हरी	हे हरयः
द्वितीयाविभक्तिः	हरिम्	हरी	हरीन्
तृतीयाविभक्तिः	हरिणा	हरिभ्याम्	हरिभिः
चतुर्थीविभक्तिः	हरये	हरिभ्याम्	हरिभ्यः
पञ्चमीविभक्तिः	हरेः	हरिभ्याम्	हरिभ्यः
षष्ठीविभक्तिः	हरेः	हर्योः	हरीणाम्
सप्तमीविभक्तिः	हरौ	हर्योः	हरिषु

आ) लता

स. आकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'लता' शब्दः (లత - Latha)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमाविभक्तिः	लता	लते	लताः
सं.प्रथमाविभक्तिः	हे लते	हे लते	हे लताः
द्वितीयाविभक्तिः	लताम्	लते	लताः
तृतीयाविभक्तिः	लतया	लताभ्याम्	लताभिः
चतुर्थीविभक्तिः	लतायै	लताभ्याम्	लताभ्यः
पञ्चमीविभक्तिः	लतायाः	लताभ्याम्	लताभ्यः
षष्ठीविभक्तिः	लतायाः	लतयोः	लतानाम्
सप्तमीविभक्तिः	लतायाम्	लतयोः	लतासु

BABY BULLET-Q

इ) वन

स. **अकारान्तः नपुंसकलिङ्गः 'वन' शब्दः** (అడవి - Forest)

	एकवचनम्	**द्विवचनम्**	**बहुवचनम्**
प्रथमाविभक्तिः	वनम्	वने	वनानि
सं.प्रथमाविभक्तिः	हे वन	हे वने	हे वनानि
द्वितीयाविभक्तिः	वनम्	वने	वनानि
तृतीयाविभक्तिः	वनेन	वनाभ्याम्	वनैः
चतुर्थीविभक्तिः	वनाय	वनाभ्याम्	वनेभ्यः
पञ्चमीविभक्तिः	वनात्	वनाभ्याम्	वनेभ्यः
षष्ठीविभक्तिः	वनस्य	वनयोः	वनानाम्
सप्तमीविभक्तिः	वने	वनयोः	वनेषु

ई) अस्मद्

स. **दकारान्तः त्रिषु लिङ्गेषु सरूपः 'अस्मद्' शब्दः** (నేను - I)

	एकवचनम्	**द्विवचनम्**	**बहुवचनम्**
प्रथमाविभक्तिः	अहम्	आवाम्	वयम्
द्वितीयाविभक्तिः	माम् /मा	आवाम् /नौ	अस्मान् /नः
तृतीयाविभक्तिः	मया	आवाभ्याम्	अस्माभिः
चतुर्थीविभक्तिः	मह्यम् /मे	आवाभ्याम् /नौ	अस्मभ्यम् /नः
पञ्चमीविभक्तिः	मत्	आवाभ्याम्	अस्मत्
षष्ठीविभक्तिः	मम /मे	आवयोः /नौ	अस्माकम् /नः
सप्तमीविभक्तिः	मयि	आवयोः	अस्मासु

BABY BULLET-Q

XI. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत। 2 × 3 = 6

अ) चलति आ) धावेत् इ) भविष्यति ई) अलभत

अ) चलति

	पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
लट् -	प्रथमपुरुषः	चलति	चलतः	चलन्ति
	मध्यमपुरुषः	चलसि	चलथः	चलथ
	उत्तमपुरुषः	चलामि	चलावः	चलामः

आ) धावेत्

विधिलिङ्-	प्रथमपुरुषः	धावेत्	धावेताम्	धावेयुः
	मध्यमपुरुषः	धावेः	धावेतम्	धावेत
	उत्तमपुरुषः	धावेयम्	धावेव	धावेम

इ) भविष्यति

लृट् -	प्रथमपुरुषः	भविष्यति	भविष्यतः	भविष्यन्ति
	मध्यमपुरुषः	भविष्यसि	भविष्यथः	भविष्यथ
	उत्तमपुरुषः	भविष्यामि	भविष्यावः	भविष्यामः

ई) अलभत

	पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
लङ् -	प्रथमपुरुषः	अलभत	अलभेताम्	अलभन्त
	मध्यमपुरुषः	अलभथाः	अलभेथाम्	अलभध्वम्
	उत्तमपुरुषः	अलभे	अलभावहे	अलभामहे

BABY BULLET-Q

XII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत। $3 \times 2 = 6$

अ) रामालयः आ) गणेशः इ) महैश्वर्यम्

ई) स्वागतम् उ) गायकः ऊ) वृक्षेऽपि

स. अ) राम + आलयः = रामालयः

स. आ) गण + ईशः = गणेशः

स. इ) महा + ऐश्वर्यम् = महैश्वर्यम्

स. ई) सु + आगतम् = स्वागतम्

स. उ) गै + अकः = गायकः

स. ऊ) वृक्षे + अपि = वृक्षेऽपि

XIII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त। $3 \times 2 = 6$

अ) गुरु + ऊहः आ) नव + उदयः इ) गङ्गा + ओघः

ई) मातृ + आज्ञा उ) भानो + ए ऊ) विष्णो + अत्र

स. अ) गुरूहः - सवर्णदीर्घसन्धिः

स. आ) नवोदयः - गुणसन्धिः

स. इ) गङ्गौघः - वृद्धिसन्धिः

स. ई) मात्राज्ञा - यणादेशसन्धिः

स. उ) भानवे - अयवायावादेशसन्धिः

स. ऊ) विष्णोऽत्र - पूर्वरूपसन्धिः

XIV. अनुवदत (आन्ध्र / आङ्ग्लभाषायाम्) $5 \times 1 = 5$

अ) वयं पाठं पठामः।

आ) सीता अन्नम् अखादत्।

इ) त्वं देवालयं गमिष्यसि।

ई) वाग्भूषणं भूषणम् ।

उ) अहिंसा परमो धर्मः।

सः अ) మేము పాఠం చదువుతున్నాము./ We are reading the lesson.

सः आ) సీత అన్నం తిన్నది. / Sita ate meals.

सः इ) నీవు దేవాలయానికి వెళతావు./ You will go to temple.

सः ई) వాక్కు అనే అలంకారమే అలంకారం./ Ornament of speech is itself an ornament.

सः उ) అహింసయే గొప్ప ధర్మము./ Non-violence is the greatest Dharma.

BABY BULLET-Q

XV. एकेन पदेन समाधेयः। $5 \times 1 = 5$

अ) सीताया : मार्गणे व्यग्रः कः ?

आ) दिवौकसाम् अधिपतिः कः ?

इ) सुबद्धमूला : के निपतन्ति?

इ) वृद्धा कीदृशी ?

उ) प्रतिश्रुतेः रचयिता कः ?

स. अ) सुग्रीवः ।

स. आ) इन्द्रः ।

स. इ) पादपाः।

स. ई) गलितरदना ।

स. उ) डा. दीवि नरसिंह दीक्षितः ।

XVI. एकेन पदेन समाधेयः। $5 \times 1 = 5$

अ) कः कोटरान्निःसृत्य बहिः पलायितः?

आ) वीरवरस्य पुत्रः कः ?

इ) अमरशक्तेः कति पुत्राः?

ई) कः मेघान् सर्वत्र नयति?

उ) विजयसिंहस्य पितुः नाम किम् ?

स. अ) मार्जारः ।

स. आ) शक्तिवरः ।

स. इ) त्रयः पुत्राः ।

स. ई) पवनः ।

स. उ) धनसिंहः ।

BABY BULLET-Q